

Kańtoch, Mirosław

Sprawozdanie z działalności Towarzystwa w 1993 r. : Sprawozdanie z działalności Wydziałów : Wydział IV nauk biologicznych : Referaty i streszczenia : Wirus kleszczowego zapalenia mózgu w Polsce [Streszczenie]

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 56, 70-71

1993

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

mięśniowe. Płazińce mają bardzo różnorodne zakończenia zmysłowe – rzęskowe lub bezrzęskowe. Mogą mieć one jedną, nieliczne lub liczne rzęski różnej długości, osadzone na różnie wykształconych ciałkach podstawowych, z różnie wykształconym korzeniem lub pozbawione korzenia, oraz z różną liczbą elektronowo gęstych pierścieni w okolicy desmosomu septalnego. Zakończenia bezrzęskowe mogą mieć różnie zachowane fragmenty rzęski lub desmosomu septalnego łączące komórkę z tegumentem, są też zwykle zagłębione w tegumencie. U przywr, w porównaniu z wirkami, zakończenia czuciowe wykazują dużo większą różnorodność. Obserwuje się nawet inne typy zakończeń czuciowych u tego samego gatunku w pokoleniach niehermafrodytycznych i stadiach rozwojowych pokolenia hermafrodytycznego (cerkaria, metacerkaria, postać dorosła).

Dotychczasowe wyniki badań wyraźnie wskazują, że pasożytniczy tryb życia nie spowodował uproszczenia budowy układu nerwowego przywr digenetycznych.

Mirosław Kańtoch

WIRUS KLESZCZOWEGO ZAPALENIA MÓZGU W POLSCE

(Streszczenie)

Przedstawiono:

- charakterystykę i przynależność taksonomiczną wirusa kleszczowego zapalenia mózgu, typ zachodni, występującego w Polsce;

- zakres badań wirusologicznych i serologicznych u ludzi, zwierząt domowych i wolno żyjących, a także biologicznych wektorów (kleszcze, komary). Wieloletnie badania umożliwiły też określenie ognisk endemicznych występowania wirusa w Polsce, które umiejscowione są głównie na terenie województw: olsztyńskiego, białostockiego, suwalskiego, lubelskiego i opolskiego. W konsekwencji objęcie tych terenów wirusologiczną diagnostyką oraz organizacja krajowego ośrodka referencyjnego w Zakładzie Wirusologii PZH;

- badania seroepidemiologiczne pracowników leśnych stały się podstawą uznania tych grup zawodowych za szczególnie narażone na zakażenie wirusem k.z.m. (uznanie k.z.m. za chorobę zawodową pracowników służby leśnej);

- badania nad strukturą, analogiami antygenowymi w obrębie *Flaviviridae* pozwoliły na ustalenie postępowania diagnostycznego opartego na metodach immunoenzymatycznych i W-B, stosowanego przez ww. pracownie;

- omówiono zasady immunoprofilaktyki czynnej opartej o inaktywowaną szczepionkę oraz przedstawiono dowody wysokiej aktywności ochronnej tejże szczepionki oraz omówiono możliwości stosowania odpowiednich preparatów gammaglobulinowych w ramach profilaktyki biernej. Zasady te są stosowane w Polsce;

- perspektywy badań, głównie ukierunkowane na ekologię wirusa i stabilność jego cech strukturalnych, z uwagi na szczególne znaczenie tych badań dla monitorowania i kontroli występowania wirusa i zachorowań oraz wykrywanie nowych ognisk i wprowadzenie nowych metod rozpoznawania opartych na zasadach biologii molekularnej.

Zainteresowani znajdą bliższe dane w następujących publikacjach poświęconych występowaniu wirusa kleszczowego zapalenia mózgu w Polsce:

Gut W.: Diagnostyka laboratoryjna zakażeń wirusowych. Profilaxis, Warszawa, październik 1993.

Kańtoch M., Nawrocka E., Jarzabek Z.: Application of serological, virological and genetic marker studies for the determination of virus distribution. *Viruses and Environment*, Acad. Press, 1978, 397-416.

Kowalewska A., Gut W., Jarzabek Z., Kańtoch M.: Zastosowanie metody Western-blott w diagnostyce zakażeń wirusem kleszczowego zapalenia mózgu. *Med. Dośw. Mikrobiol.*, 1992, 44, 187-193.

Nawrocka E.: Characteristics of tick-borne encephalitis virus circulation in Poland. *Acta Microbiol. Pol.*, 1975, 6, 237-245.

Panfist A., Gut W.: Struktura antygenowa Flavivirusów. *Post. Mikrobiol.*, 1991, 30, 151-164.

Wróblewska-Mularczykowa Z., Żabicka J., Nawrocka E., Olkowska D., Taytsch-Kapulkin Z.: Occurrence of arbovirus antibodies in foresters in Poland in 1971-1972. *Acta Microbiol. Pol.*, 1973, 5, 123-130.

Stanisław L. Kazubski

WSPÓŁCZESNE POGLĄDY NA SYSTEMATYKĘ PIERWOTNIAKÓW

Odkrycie pierwotniaków było związane z wynalezieniem mikroskopu przez Loewenhoecka w latach 1674-77, a ich poznanie z postępem w sztuce mikroskopowania i doskonaleniem metod badawczych. Dlatego pierwsza systematyka tej grupy organizmów powstała dopiero w połowie XIX wieku, gdy zarówno sam mikroskop, jak i techniki mikroskopowe osiągnęły pewien poziom. Autorem tej systematyki był Dujardin (1841), który przyjął za główne kryterium podziału gromady Infusoria na rzędy sposób porusza-